

Колодін В. – студент

Науковий керівник: к. е. н., доц.
Н. Шишкова

Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
м. Дніпро, Україна

Теоретичні засади управління фінансово-економічною безпекою підприємства

В умовах ринкової економіки, головна мета сучасного підприємства – це створити систему фінансово-економічної безпеки, для забезпечення стійкості та захисту його фінансово-економічних інтересів від внутрішніх та зовнішніх загроз в поточному та майбутньому періодах.

З наукової праці О. Р. Бойкевич, система фінансово-економічної безпеки підприємства – це «сукупність невід’ємних її елементів та взаємозв’язків між ними, створення якої має на меті постійне гарантування належного рівня економічної безпеки підприємства» [1].

У короткостроковому періоді, управління системою фінансово-економічної безпеки повинна бути спрямована на стабілізацію фінансового стану підприємства як основу для майбутнього розвитку, а в довгостроковому – на збереження найважливіших фінансових розподілів, що забезпечують постійне зростання його ринкової вартості.

Функції управління фінансово-економічною безпекою поділяються в залежності від стану стабільності існування підприємства. При стабільному існуванні підприємства відносять, зокрема такі функції: формування ефективних інформаційних систем; проведення аналізу стану фінансової та економічної безпеки підприємства та розробка системи планування фінансово-економічної безпеки підприємства.

До стратегічних функцій управління фінансово-економічною безпекою підприємства в умовах нестабільного існування включають: діагностика кризових ситуацій; поділ об’єктивних і суб’єктивних негативних впливів; визначення переліку заходів щодо запобігання загрозам та оцінка ефективності заходів з нейтралізації внутрішніх або зовнішніх загроз [2].

Належний фінансовий стан підприємства відбувається завдяки фінансуванню керівництвом основних напрямів фінансово-економічної безпеки, до яких відносять розвиток персоналу, підтримка матеріально-технічної бази та створення служби силової безпеки. У межах кожного з цих напрямів виникають загрози, що потребують створення повноцінного механізму забезпечення фінансово-економічної безпеки. Цей механізм є невід’ємною частиною системи, який передбачає сукупність методів (організаційно-економічні, соціально-економічні, адміністративні, правові, соціально-психологічні, інформаційні), інструментів та заходів гарантування безпеки [3].

Забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства зумовлює формування поетапної схеми процесу управління фінансово-економічної безпеки, яку можна поділити на ряд етапів:

- 1) проведення регулярного моніторингу фінансового стану підприємства з метою раннього виявлення фінансової кризи;
- 2) ідентифікація, аналіз внутрішніх і зовнішніх загроз фінансовій безпеці підприємства;
- 3) критерії оцінювання рівня фінансової безпеки підприємства за допомогою системних показників-індикаторів фінансової безпеки з пороговими значеннями;
- 4) розроблення комплексу заходів із забезпечення ефективної нейтралізації загроз фінансової безпеки та рекомендацій щодо їх впровадження;
- 5) бюджетне планування реалізації розробленого комплексу заходів із забезпечення фінансової безпеки підприємства;
- 6) реалізація запланованих заходів у процесі здійснення діяльності підприємства;
- 7) контроль за ходом реалізації запланованих заходів щодо забезпечення стабільного рівня фінансової безпеки підприємства;

8) оперативне управління системою фінансової безпеки підприємства за допомогою системи зворотного зв'язку, яке проявляється у зміні наявної або створення нової системи заходів із забезпечення достатнього рівня фінансової безпеки [4, 71].

Механізм управління фінансово-економічною безпекою потребує організаційної структури. Головними чинниками, які описують організаційну структуру управління фінансово-економічною безпекою на підприємстві, виступають: вид економічної діяльності; організаційно-правова форма; характеристики ринку та ринкова позиція підприємства; обсяг основних показників фінансово-економічної діяльності підприємства; рівень фінансово-економічної безпеки; кількість штатних працівників; можливість фінансування та погляди керівників підприємства на побудову системи фінансово-економічної безпеки підприємства [5, 101–102].

Таким чином, управління фінансово-економічною безпекою – це головне забезпечення стабільності та функціонування підприємства, яке є одним з головних пунктів завдань керівництва підприємства. Процес управління фінансово-економічною безпекою підприємства потребує збір відповідного механізму, компонентами якого є функції та методи управління, організаційна структура, фінансові інструменти та критерії оцінки фінансової безпеки підприємства.

Джерела та література

1. Бойкевич О. Р. Стратегічні пріоритети та засоби зміцнення економічної безпеки торговельного підприємства: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)». Львів, 2011. 234 с.
2. Слизкая В. П. Управление финансовой безопасностью предприятия в условиях нестабильности. *Журнал «Проблемы современной экономики»*. 2007. № 4 (24).
3. Донець Л. І., Ващенко Н. В. Економічна безпека підприємства: навч. посіб. Київ: Центр учб. л-ри, 2008. 240 с.
4. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія/Т. Г. Васильців, В. І. Волошин, О. Р. Бойкевич, В. В. Каркавчук; за ред. Т. Г. Васильціва. Львів: Ліга-Прес, 2012. 386 с.
5. Мойсеєнко І. П., Марченко О. М. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 380 с.

Костакова Л. – ст. викл.
Донецький національний університет
економіки і торгівлі імені Михайла
Туган-Барановського
м. Кривий Ріг, Україна

Чинники виникнення криз на підприємстві

Криза, як економічна категорія, представляє собою процес занепаду підприємства, що призводить до порушення рівноваги між такими складовими ринку, як попит та пропозиція який та характеризується певною тривалістю у часі.

Класифікація криз, дослідження чинників їх виникнення на підприємстві, проблеми оцінювання кризового стану потенціалу чи ризику банкрутства підприємства, прогнозування банкрутства і неплатоспроможності на основі аналізу структури балансу – це далеко не весь перелік питань, що знаходяться у сфері наукових інтересів багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців. Вагомий внесок у дослідження окремих аспектів кризи та банкрутства зробили Е. І. Альтман, І. Бланк, Є. І. Бойко, Т. В. Булович, Н. В. Зарубеєва, І. Кац, А. Колос, Г. О. Крамаренко, Л. О. Кукурудза, Л. О. Лігоненко, Н. В. Мержа, О. О. Недосекін, О. Пушкар, С. Я. Салига, К. О. Соломянова-Кирильчук, Г. Спрінгейт, О. О. Терещенко, О. Тридід, Р. Таффлер, В. О. Шамрикова, А. М. Штангрет, І. О. Щербань та ін.

Забезпеченість стабільного функціонування підприємств у динамічних умовах зовнішнього середовища вимагає врахування кризових явищ при оцінюванні потенціалу підприємств, проведення діагностики його неплатоспроможності та ймовірності банкрутства. В сучасних